

Vuorentaustan koulun pedagoginen suunnitelma Luokat 0-4

Ylöjärven kaupunki 24.10.2025

Sisällys

1. TOIMINTAKULTTUURI PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN MUKAAN	2
1.1 OPPIVA YHTEISÖ, JOSSA VÄLITTY YHTEISÖLLISYYDEN JA TURVALLISUUDEN ILMAPIIRI	2
2. LUOKKIEN 0–2 PEDAGOGINEN TOIMINTA	4
3. LUOKKIEN 3–4 PEDAGOGINEN TOIMINTA	4
4. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN SOLU.....	5
4.1 KÄSITYÖ JA STEAM	5
4.2 MUSIIKKI	7
5. ERITYISOPETUS.....	8
6. RUOKASALI.....	8
7. AULAT, KÄYTÄVÄT JA PIHA-ALUE	8
LIITE 1: KOVIEN MATERIAALIEN KONELISTAUS.....	11

1. Toimintakulttuuri perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan (POPS 2014) koulun toimintakulttuurilla on keskeinen merkitys perusopetuksen yhtenäisyyden toteuttamisessa. Toimintakulttuuri muodostuu työtä ohjaavien normien ja toiminnan tavoitteiden tulkinnan lisäksi johtamisesta, työn organisoinnista, suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Samoin toimintakulttuuri rakentuu yhteisön osaamisesta ja kehittämisestä, pedagogiikasta ja ammatillisuudesta sekä vuorovaikutuksesta, ilmapiiristä, arkikäytännöistä ja oppimisympäristöistä.

”Tavoitteena on luoda toimintakulttuuria, joka edistää oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä, oppimista, osallisuutta ja kouluun kiinnittymistä tukevia ratkaisuja sekä hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on inklusiivinen perusopetus, jossa kukin oppilas voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Periaatteiden toteuttamiseksi tarvitaan paikallisten tarpeiden ja mahdollisuuksien, esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioon ottamista, yhteistyötä oppilaiden huoltajien, opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten, sidosryhmien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa sekä oppilaiden aitoa mukanaoloa yhteisön kehittämisessä.” (POPS 2014).

Vuorentaustan koulussa luodaan oppilaiden kannalta sellainen toimintakulttuuri, joka edistää jokaisen oppilaan oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kestäväää elämäntapaa. Näiden periaatteiden toteuttamiseen tarvitaan muun muassa paikallisten tarpeiden ja mahdollisuuksien huomioon ottamista, yhteistyötä huoltajien kanssa sekä oppilaiden aitoa mukanaoloa yhteisön kehittämisessä. Näin pystytään vastaamaan myös perusopetuksen opetussuunnitelman edellyttämiin vaatimuksiin.

1.1 Oppiva yhteisö, jossa välittyy yhteisöllisyyden ja turvallisuuden ilmapiiri

Koulu toimii oppivana yhteisönä, joka kehittyy dialogin avulla. Yhteisöä vahvistavat yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset.

Vuorentaustan koulussa toimitaan soluissa, jotka muodostetaan alakoulussa seuraavasti: esiopetus, vuosiluokkien 1–2 kotialueet sekä vuosiluokkien 3–4 kotialueet. Lisäksi rakentuvat taide- ja taitoaineiden tilat sekä STEAM-tila (Science, Tehnology, Engineering, Arts, Maths) vahvistavat monialaista opiskelua ja toimivat myös eriyttävinä tiloina. Oppimisen tuen tiloina käytetään erillisiä pienryhmätiloja. Koulussa on myös hallinnon ja henkilöstön tilat, opiskeluhoitola, keittiö sekä liikuntatilat.

Vuorentaustan koulussa luodaan oppilaille ja koko koulun henkilökunnalle terveellinen, turvallinen ja monipuolinen oppimis- ja työskentely-ympäristö, jossa jokaisen on helppo toimia omasta roolistaan. Oppivassa yhteisössä tilat ovat sellaisia, jotka mahdollistavat monipuolisen toiminnan. Tällöin tulee kiinnittää huomiota akustiikkaan, jotta äänimaailma on kaikkien kannalta suotuisa. Akustiikkaan tuleekin kiinnittää erityistä huomiota, jotta esimerkiksi soluauloissa olisi mahdollista toteuttaa erilaista työskentelyä. Tilat muotoutuvat toiminnan mukaisesti välillä hiljaiseen työskentelyyn sopiviksi, mutta myös toiminnalliseen pienryhmissä tai isommissakin ryhmissä työskentelyyn. Parhaimmillaan akustiikkaelementit toimivat tiloissa myös viihtyvyyden lisäjinä. Tästä esimerkkinä geometriset muodot tai akustiikkalevyt, joihin voi yhdistää kuvan.

Yhteisopettajuuden vahvuus on myös luokkatilojen helppo yhdistettävyyys tai siirtoseinän sulkeminen tarvittaessa. Tällöin ratkaisun tulee olla akustisesti toimiva ja siirtoseinän eristävän äänet toisesta luokkatilasta. Tämä on edellytys toimivalle muunneltavalle luokkaratkaisulle. Myös helppokäyttöisyys ja oven avaamisen ja sulkemisen nopeus painottuu oven käytettävyydessä. Siirtoseinässä oleva ovi korvaa kiinteästi rakennettavan välioven, eikä molempia tarvitse luokkien välille rakentaa.

Oppivassa yhteisössä on miellyttävää oppia, kun myös oppimisympäristön valaistukseen on kiinnitetty huomiota. Luonnonvalo ja muu riittävä valaistus sekä näiden säätelymahdollisuus tekevät oppimisympäristöistä miellyttäviä tiloja opiskella ja työskennellä. Koska luokkatilat rakentuvat yleensä ikkunaseinille, tulee huomioida, että luonnonvaloa saadaan myös tiloja yhdistäviin soluauloihin. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että luokkien ja soluaulan välillä on vain lasiseinää. Jos lasia käytetään, esim. luokkien ovissa, sitä olisi vain yli 150 cm:n korkeudella. Muutenkin lasin käytössä otetaan huomioon mahdollinen sisälle suojautuminen hätätilanteessa. Lasipinnat tulee tarvittaessa myös pystyä peittämään.

Värimaailma toimii luonnonläheisesti viihtyisyyttä lisäävänä ollen kuitenkin rauhallinen.

Tilojen terveellisyyteen kiinnitetään myös erityistä huomiota esim. materiaaleja ja kalusteita valittaessa. Tiloihin rakentamisessa ja kalustamisessa otetaan huomioon se, ettei tiloissa olisi sellaisia korkeita kaapistoja, joiden ylätasot vaativat säännöllistä pölyjen pyyhkimistä, vaan kaapistot ovat kattoon asti.

Oppilaille turvallinen oppimisympäristö antaa mahdollisuuden oppia uusia asioita, kehittää omaa ajatteluaan ja omia taitojaan sekä kokea yhteisöllisyyden ja välittämisen tunteita. Turvallisuus huomioidaan jokaisessa tilassa niin, että tiloista on tarvittaessa mahdollisuus poistua nopeasti muutakin kuin yhtä reittiä.

Turvallisuuteen liittyy myös se, että koulussa olisi riittävästi tilaa, eikä siellä olisi kapeita käytäviä, jossa pienessä tilassa on paljon oppilaita ja henkilökuntaa yhtä aikaa. Riittävä tila mahdollistaa myös jokaiselle oppilaalle ja henkilökuntaan kuuluvalla ns. oman pienen ”reviirin.” Väljyys alkaa jo kouluun saavuttaessa. Ulko-ovilta sisälle siirryttäessä on siirtymiselle hyvä olla tilaa esimerkiksi rinnakkaisten ovien tms. ratkaisun kautta. Myös ahtautta kenkä- ja vaatenaulakoilla tulee välttää.

Turvallisuuteen liittyvät myös kestävän kehityksen ajattelun mukaiset kalusteet ja erilaiset pinnat, jotka kestävät kulutusta ja monien satojen käyttäjien jokapäiväistä käyttöä. Turvallisuutta lisää ennaltaehkäisevästi myös tiloihin rakennettava kameravalvonta. Valvonnalla on sekä ennaltaehkäisevä että korjaava vaikutus. Valvonnasta ei saa jäädä yhtään ns. pimeää kulmaa.

Palo-ovien osalta hyödynnettävä magneettiaukiolojärjestelmä on toimiva ovien aukipidon ja automaattisulkemisen näkökulmasta ja rakennuksessa esteettömästi kulkemisen osalta.

Jokaisessa opetustilassa tulee olla varattuna turvallisuusohjetaulu, johon voi laittaa turvallisuus- ja poistumisohjekuvan. Myös luokkien ovien viereen, aulan/käytävän puolelle on hyvä varata pieni kiinnityspinta, johon voi kiinnittää luokkatilaan käyttöön liittyvät asiat. Koko koulun poistumis- ja turvallisuuskaaviot on hyvä yhtenäistää samanlaisiksi hankkeen kolmannessa vaiheessa. Tämä edellyttää siis koko koulun poistumisohjekaavioiden tuottamista vaiheen kolme rakentajalta.

Kaikkia tiloja tulee pystyä tarvittaessa hyödyntämään vuosiluokkien 0–4 oppilaat.

2. Luokkien 0–2 pedagoginen toiminta

Vuorentaustan koulussa toteutetaan joustavan esi- ja alkuopetuksen opetusta. Tilat tulisi olla helposti muunneltavissa isommankin ryhmän opetukseen. Soluaula olisi tila, jossa voidaan työskennellä isommassa ryhmässä, mutta myös pienissä ryhmissä siten, että aula ei olisi läpikulkupaikka. Esimerkiksi WC -tilat olisivat paikassa, johon kulku kesken oppitunnin ei aiheuttaisi soluaulassa turhaa läpikulkua koko aulan poikki. Soluaula tulisi olla kuitenkin tehokkaassa käytössä oppituntien aikana myös siten, että siellä on mahdollista opiskella rauhassa. Tällöin soluaulan tulee olla aistiystavallinen.

Kun 0–2 luokkien oppilaat ovat pieniä koululaisia ja he opiskelevat eri ikäisten kanssa samoissa ryhmissä ja eri paikoissa, olisi hyvä, että opetushenkilöstöllä olisi jokin näköyhteys soluaulasta luokkiin. Näköyhteydessä tulee ottaa huomioon se, että oppilaat eivät näe luokissa istuessaan soluaulaan, mutta opettajalla olisi näköyhteys seisossa joko soluaulassa tai luokassa. Tällöin suunnittelussa tulisi huomioida turvallisuuteen liittyvät seikat ja sisälle suojaautuminen, jos sellainen hätätilanne tulee.

Soluaula toimii monenlaisena oppimisympäristönä, jossa opiskellaan erikokoisissa ryhmissä. Luokkien 1–2 kotialue on iltaapäivisin oppilaiden iltapäivätoiminnan käytössä, jolloin toiminta on hyvin toiminnallista.

3. Luokkien 3–4 pedagoginen toiminta

Luokkien 3–4 osalta toimitaan yksilötyöskentelyn lisäksi erilaisissa ryhmissä, niin pienryhmissä kuin isommissakin ryhmissä. Soluaulaa voidaan käyttää päivittäin isomman ryhmän kokoontumispaikkana, mutta myös erilaisten yksilötöiden tai pienryhmien työskentelytilana. Näin akustiikan tulee olla tilojen erilaiseen käyttöön soveltuva. Soluaulaan yhdistettävien tilojen yhteydessä tulee myös huomioida äänimaailman sopiminen yhteen siten, että iso tila on akustisesti toimiva. Siirrettävien seinien olisi hyvä olla sellaisia, jotka olisivat mahdollisesti myös monikäyttöisiä, eivätkä ne olisi vain seiniä, jotka vievät tilaa sellaisilta seinäpinnoilta, johon saisi erilaista materiaalia kiinni. Monikäyttöisyys onkin avainsana kaikessa toiminnassa.

Kotiluokissa oppiminen tapahtuu yksin työskentelyssä, pienryhmissä tai toiminnallisesti. Kotiluokkien välissä olisi hyvä olla pienempi tila, joko pienryhmätila tai opetusvälinetila, jotta ne olisivat myös käytettävissä ketterästi oppituntien aikana. Erityisesti opetusvälinetilat eivät olisi vain tiloja, jotka toimisivat vain varastona, vaan niitakin voisi tarvittaessa hyödyntää opetuksessa yhtenä oppimisympäristönä.

Myös kalusteiden monikäyttöä tulisi miettiä siltäkin kannalta, voisiko kaapinoven pinnat olla sellaisia, joita voisi käyttää opetuksessa hyödyksi, esimerkiksi piirtämiseen tai kirjoittamiseen.

4. Taide- ja taitoaineiden solu

4.1 Käsityö ja STEAM

Käsityön opetukseen kuuluu nykyisen opetussuunnitelman mukaan kovien ja pehmeiden materiaalien käyttö. Opetussuunnitelmassa puhutaankin vain käsityöstä, jonka tavoitteisiin ja sisältöihin on yhdistetty erilaisten materiaalien käyttöä. Käsityön opetus on hyvin monipuolista ja vaatii riittävän tilavat tilat, joissa voi valmistaa tuotteita eri materiaaleista. Käsityön opetukseen kuuluu nykyään myös tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu ja oman käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen onkin tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa, jossa on tarkoitus käyttää erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmiin liittyviä ratkaisuja.

Käsityöprosessin suunnittelu, toteutus ja arviointi pyritään lähtökohtaisesti toteuttamaan samassa tilassa. Tällöin jokaisella oppilaalla on työpiste, josta työskentely aloitetaan. Akustisesti tilat pitää suunnitella niin, että työtiloista lähtevä työskentelyääni ei kuulu ylemmissä kerroksissa olevien luokkiin. Toiminnallisessa oppiaineessa työtilojen kaapistojen oviin olisi mahdollista hyödyntää tussipintaa, jolloin esim. vaihteittaisen työskentelyn ohjeistus voitaisiin toteuttaa tällä tavoin tai kaappien sisällön kuvaus voitaisiin kirjoittaa kaapin oveen.

Käsityön kaikki opetustilat tulee olla toistensa lähellä, jotta kokonaisen käsityöprosessin vieminen alusta loppuun eri materiaaleja ja työtapoja käyttäen on mahdollista. Läheisyydessä otetaan huomioon myös se, että oppilaat etenevät työssään eri vauhtia, joten osa voi olla tekemässä jo kovien materiaalien työosuutta, kun toiset taas työskentelevät vielä pehmeiden materiaalien parissa.

Pehmeät materiaalit

Luokassa tulee olla riittävästi säilytystilaa, sillä käytettäviä materiaalejakin on paljon. Tilavat pöydät mahdollistavat isompien kaavojen käyttämisen ja kankaiden leikkaamisen. Tilaa tulee olla muutenkin riittävästi, jotta turvallisuustekijät pystytään ottamaan työskentelyn aikana huomioon. Tila tulisi suunnitella mahdollisimman tehokkaaksi, joissa kuitenkin on tilaa liikkua ja tehdä erilaisia töitä. Tiloissa valvottavuus korostuu, eikä toimintoja saisi suunnitella monen seinän taakse, vaan valvottavuus korostuu. Teknisen ja

tekstiilityön luokkien sijoittelu lähekkäin mahdollistaa yhteistä käsityökasvatusta. Jokaisella oppilaalla on oppilaspaikka. Myös ompelukoneille on paikat. Märkätiloissa värjäys on samassa paikassa.

Kankaan kierrätyspaikalle on osoitettu tila luokkaan.

Kovat materiaalit

Käsityön opetuksessa ja oppimisessa tärkeimmät ja välttämättömät menetelmät ovat työtekniikoiden demonstrointi ja oppilastöiden valmistaminen. Oppitunneilla valmistetaan erilaisista kovista materiaaleista tuotteita. Keskeisimmät työstettävät materiaalit ovat puu, metalli ja muovi. Muovia käytetään oppilastöissä myös materiaalia lisäävällä menetelmällä. Uusien tuotteiden valmistamisen lisäksi opetusmenetelmänä on tuotteiden restaurointi sekä kulkuneuvojen ja urheiluvälineiden huolto ja varustelu.

Elektroniikkarakentelussa komponenteista valmistetaan elektronisia laitteita. Työn ideoinnissa ja suunnittelussa sekä tiedonhankinnassa sekä arvioinnissa käytetään tietoteknisiä välineitä.

Kuvatun opetuksen toteuttamisen edellytyksenä on riittävän tilavat opetustilat. Koneiden suojaetäisyydet määrittävät ainakin konesalin ja kuumakäsittelytilan pinta-alaa. Mikäli suojaetäisyyksiä on runsaasti päällekkäin, tilojen käytettävyys heikkenee merkittävästi. Oppilaan perustyöpaikka määrittää puutyöluokan ja metallityöluokan pinta-alaa: puutyöluokassa höyläpenkin pitkä sivu takana pitää olla työskentelytilaa 110 cm ja metallityöluokassa viilapenkki ja pöytäleveyttä vähintään 75 cm (Käsityön työturvallisuusopas: <https://verkkokauppa.oph.fi/sivu/tuote/kasityon-tyoturvallisuusopas/1699924>). Opetussuunnitelman tavoitteisiin pääsemisen vähimmäisedellytyksenä on, että jokaisella ryhmän oppilaalla on yhdenvertainen oikeus omaan perustyöpaikkaan.

Konesalisijoittelussa tulee huomioida käsityön työturvallisuusoppaan suositukset turvallisesta työskentelystä.

Puutyösalissa pöytäporakoneen ja konelehtisahan vaara-alueet voivat olla päällekkäin.

Kaikkien tilojen suunnittelussa tulee huomioida konelistauksen lisäksi tiloihin hankittavat pöydät sekä kaapistot ja tehtävä niistä luonnos pohjasuunnitelmiin.

Pintakäsittelytiloihin hankittavat maalausvetokaappi ja maalikaappi sisältyvät rakentajan hankintoihin. Katossa roikkumisen/kuivattamisen mahdollistava kiinnitysjärjestelmä esim. ritelikkö mahdollistaa optimaalista tilankäyttöä.

Laitteiden elinkaaren näkökulmasta laitteet on oltava vaihdettavissa tiloista, joten oviaukkojen pitää olla sen mahdollistavia.

Elektroniikkatyöskentelyyn liittyvien juosten poistojärjestelmät tulee huomioida puutyösalissa ja metallityötiloissa, joissa on varattu työskentelypintaa tätä varten.

Tiloissa on oltava mahdollisuus tarvittaessa rajoittaa oppilaiden kulkemista luokasta toiseen. Tämä tapahtuu lukitusjärjestelmällä. Tilojen suunnittelussa on hyvä panostaa valvottavuuteen, sekä tilojen että työvälineiden sijoittelun kannalta. Valvottavuutta mahdollistavat lasimateriaali, huomioiden varastointi.

Varastoinnissa huomioitava kuljettavuus sekä mahdollinen käsityökalujen yhteiskäyttö alakoulun ja yläkoulun luokkien välillä.

Oppilaat vastaavat oman työpisteensä puhtaudesta ja siivouksesta. Tähän tarkoitukseen sopii hyvin purunpoistolaitteiston siivoussuulakkeet, jotka ovat työpisteiden läheisyydessä. Metallityöpisteissä siivous hoidetaan erillisillä rakennusimureilla.

Steam-tilaa hyödynnetään teknologiaprojektien toteuttamisessa. Luokkien juotospisteillä on mahdollista toteuttaa pieniä elektroniikkatöitä ja tila mahdollistaa myös laserleikkurin sijoittamisen. Tilaa käytetään toiminnalliseen opetukseen ja ajatuksena on, että (s=science, t=technology, e=engineering, a=arts ja m=maths) tila olisi monipuolisesti hyödynnettävissä.

4.2 Musiikki

Musiikin tuntien opetus koostuu muun muassa lauluista, leikeistä, eri soitinten soittamisesta, bänditoiminnasta, musiikin teorian ja historian opiskelusta sekä musiikkiteknologiaopiskelusta tekemisen kautta. Näiden toteuttamiseksi on tärkeää olla tilava opetustila, jota voidaan käyttää eri tarkoituksiin, esimerkiksi musiikin ja liikkumisen yhdistämiseen sekä eri soittimien soittamiseen. Soitettaessa eri soittimilla on joskus tarpeen ryhmitellä oppilaita pienempiin ryhmiin eri puolille luokkaa harjoittelemaan. Soittimien säilytyspaikalla luokassa tai varastossa on myös tärkeä rooli, jotta soittimet olisi helposti otettavissa käyttöön. Samoin palautus oikeille paikoilleen takaisin tulisi olla joustavaa.

Koko musiikkiluokan suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös esteettömyys, jotta tilaa voivat käyttää myös liikuntarajoitteiset. Tällöin myös väljyydellä on merkittävä rooli musiikkiluokan tilasuunnittelussa.

Musiikkiluokka toimii yhteen suuntaan aukeavana näyttämönä, joka olisi avattavissa desibelisiirtoseinällä pääaulaan ”jättiläisen” portaisen/ruokailutilan suuntaan. Näin bändisoittimet voisivat olla musiikkiluokan ja juhlaesitysten käytössä ilman erillisiä siirtoja. Bänditila olisi musiikkiluokassa omassa osiossaan vieden noin puolet luokan tilasta (esim. noin 8 m x 7 m musiikkiluokan muodosta riippuen) ja muuhun luokkatoimintaan jäisi loput luokan tilasta. Näin luokkatila toimisi juhlassa valmistautumistilana ja peittäisi näkymän katsojien suunnasta.

Musiikkiluokassa akustiikalla on erittäin merkittävä rooli. Myös ergonomisesti suunniteltu ja mahdollisimman korkea tila mahdollistavat laadukkaan musiikin kuuntelun, soittamisen ja opetuksen. Luokan kalusteet tulisi olla helposti siirrettäviä, mikä mahdollistaa erilaisen musiikin opetuksen, kuten kirjallisten töiden tekemisen. Myös mahdollisia seinänvierusta penkkejä voisi harkita, jolloin penkit olisi pehmustettuja ja rungon sisään voisi laittaa istuinosaa nostamalla oppikirjan tai muuta materiaalia silloin, kun sitä ei tarvita. Tämän lisäksi luokassa olisi pinottavia tuoleja, jotka saadaan tarvittaessa esille ja pois.

Myös äänentoistolaitteilla ja esitystekniikalla on tärkeä rooli musiikin opetuksessa. Lisäksi opettajan tulee pystyä heijastamaan oppilaille erilaista materiaalia.

5. Erityisopetus

Erityisopetuksen lainsäädäntö ja opetussuunnitelma muuttuu vuoden 2025 aikana. Opetuksen järjestäjä on velvoitettu toteuttamaan oppimisen tukitoimia ryhmäkohtaisilla sekä oppilaskohtaisilla tuen järjestämisen toimenpiteillä. Käytännössä muutoksen tavoitteena on vähentää hallinnollista työtä sekä kohdentaa oppilaiden oppimisen tukea ensisijaisesti ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Tämä ei kuitenkaan poista tarvetta pienryhmille, joita käytetään edelleen yhtenä oppilaskohtaisista tukitoimista.

Suunniteltavissa tiloissa on huomioitava mahdollisuus eriyttämiseksi luokassa tai soluaulassa. Tilaohjelmassa on varattava tila myös erilliselle pienryhmälle. Luokka- ja soluaulaeriyttämisessä isompien tilojen lisäksi mahdollistetaan eriyttäminen rajatumminkin esimerkiksi pienemmillä luokkien yhteydessä olevilla eriyttämistiloilla. Tällöin tulee huomioida, että akustinen ympäristö mahdollistaa myös rauhallisen oppimisympäristön.

6. Ruokasali

Ruokasalia käytetään lounasaikana koululaisten ruokailutilana nonstop -periaatteella sekä iltapäivällä iltapäivätoiminnassa olevien oppilaiden välipalan syömisen tilana. Koulupäivän muuna aikana ruokasalia käytetään opetustilana, jolloin oppilaat voivat siirtyä omasta solustaan ruokasaliin tekemään pienryhmätöitään tai isompi ryhmä suuryhmäopetukseen. Tällöin ruokasalin akustiikalla on merkitystä tilojen muunneltavuudessa erilaiseen käyttöön. Esimerkiksi iltapäivisin iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat pystyisivät syömään välipalansa ruokasalissa samaan aikaan kuin omissa ryhmissään opiskelevat, esim. projektitöitään tekevät oppilaat. Iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat voivat hyödyntää ruokasalia myös monenlaisessa muussa toiminnassaan.

Iltaisin ruokasali muuntautuu kokoustilaksi tai muuhun yleisötilaisuuteen sopivaksi tilaksi. Iltakäytössä tulee ottaa huomioon helppokulkuisuus ruokasaliin siten, että reitti on mahdollisimman lyhyt ulkoa tultaessa. Tällöin ei tarvitse kiertää monia mutkia koko koulussa, vaan ruokasali sijaitsee pääoven läheisyydessä.

7. Aulat, käytävät ja piha-alue

Koko koulun kaikkia aulatiloja tulee pystyä käyttämään opetustarkoituksiin. Turvallisuuden kannalta on hyvä, ettei koulussa ole ahtaita käytäviä, vaan on tilaa liikkua. Tilat olisivat väljiä ja monikäyttöisiä, joissa voisi toteuttaa esimerkiksi liikunnallista välituntitoimintaa. Tällaiseen tarkoitukseen voisi soveltua erilaiset lattialla olevat ruudukot, lattiaan piirretyt sisäkkäin olevat isompi ja pienempi ympyrä tai pelialustat, portaissa olevat numerot, kirjaimet, matematiikan kertolaskut ja eri kieliin liittyvät sanat. Tällöin koulun kaikki tilat toimisivat oppimispaikkoina, joissa voisi harjoitella erilaisia asioita.

Auloja ja käytäviä suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tilojen akustiikka, jolloin tilat mahdollistavat myös hiljaisemman työskentelyn. Auloja tai käytäviä voisi hyödyntää myös lukunurkkauksina, jolloin oppilailla olisi mahdollisuus lukea kirjoja rauhallisessa paikassa muuallakin kuin luokkatiloissa.

Aulojen ja käytävien seiniä tulisi myös pystyä hyödyntämään myös kiinnityspintoina, jolloin niihin saisi helposti laitettua esille esimerkiksi oppilaiden tekemiä tuotoksia. Oppilaiden töiden esittelyyn tulee olla muitakin paikkoja kuin seinäpinnat, sillä kaikkia töitä ei voida laittaa esille ripustamalla seinälle. Osa töistä vaatii esimerkiksi vitriinin tai muunlaista tilaa, jossa työt pysyvät ehjinä, mutta ovat samalla näkyvillä kaikille.

Auloihin tulee myös infonäytöt, joten ne on hyvä ottaa huomioon suunnittelussa. Auloissa kiinnityspinta voi toimia myös akustisena elementtinä ja erikseen suunniteltu akustolevy olla muodoiltaan ja väritykseltään tilaan sopiva. Mahdollisuus akustisten elementtien kuvitukseen tulee olla mahdollisuus. Kuvat vaativat usein isomman yhdenmukaisen seinäalan, joten tämä olisi hyvä ottaa suunnittelussa huomioon.

Sisään kulkemisessa on huomioitava se, ettei ovista sisälle siirryttäessä muodostu ns. ahtaita väyliä, jotka altistavat helposti fyysiseen kontaktiin. Sisääntuloaulat tulee olla hyvin valvottavissa myös kameroin. Auloissa liikkumisen tulee olla sujuvaa, eikä opetustilojen läpi tule olla kulkua muihin opetustiloihin. Myös soluaulan WC:n sijoittelussa tulee huomioida niiden sijainti niin, etteivät ne ole keskeisellä paikalla vaan hieman sivussa. Kulkeminen WC-tiloihin olisi kuitenkin huomioitava niin, ettei tunnilta vessassa käynti häiritse soluaulassa mahdollisesti tapahtuvaa oppimistilannetta.

Kenkätelineet varustetaan kalustejaloin, jotta lattia voidaan siivota. Lisäksi on huomioitava kenkien varsikorkeus sekä se, ettei kengistä tipu vettä tai likaa alapuolella oleviin kenkiin. Mahdollisuus pyöräilykypärien ja omien liikuntavälineiden säilyttämiseen tulisi olla paikka vaatesäilytyksen yhteydessä.

Piha-alue on aktiivisessa välituntikäytössä, mutta myös mahdollisuuksien mukaan opetuskäytössä. Piha-alueita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon eri ikäisten lasten ja nuorten mahdollisuus käyttää pihaa monipuolisesti. Välituntisin piha-alueella tulee pystyä toimimaan mahdollisimman monipuolisesti pelaten ja leikkien. Katetuilla alueilla tulee mahdollistaa ulkona oleilu myös huonolla säällä. Myös katettu ulkoluokkaopiskelun paikka olisi hyvä olla piha-alueella.

Polkupyörien säilytyksessä on huomioitava tehokas järjestely sekä erilaiset kiinnitystavat ja jonkinlainen katos. Henkilökunnan polkupyörien säilytykselle on katettu alue lähellä henkilökunnan sisäänkäyntiä. Oppilaiden pyörätelineet ovat erikseen henkilökunnan pyöräpaikasta. Tilatehokkuus pyörien säilytyksessä on hyvä huomioida niin, että pihaan jäisi mahdollisuus pienpelialueeseen. Pihan ulkoreunoissa on aidat, jotta koulualue erottuu jalkakäytävästä ja liikennöidystä tiestä.

Pihan katetulle alueelle voisi sijoittaa esim. raskaampia tuoleja/penkkejä, joita ei voi siirtää tai kiinteitä kalusteita. Ulkoliikuntapaikkavälineissä tulee huomioida se, että ne kestävät koulukäyttöä. Esimerkiksi pihalle sijoitettavat ulkokuntopiste, palloseinät, keinut, hämähäkkiverkot ja asfalttimaalaukset lisäävät yleisliikuntataitojen omaehtoista kehittämistä välituntien ja vapaa-ajan yhteyteen. Lisäksi on hyvä huomioida, että pihaistutukset tulee rajata, suojata tai toteuttaa riittävän isoina, jotta niiden kasvuun lähtö turvataan. Samoin niiden sijoitteluun tulee kiinnittää huomiota.

Ulkoseinät on hyvä suojata graffitinsuoja-aineella kolmen metrin korkeuteen, jolloin mahdolliset graffitit voidaan helposti poistaa seinäpinnalta. Seinämateriaalissa on katutasossa huomioitava, että se kestää tilapäistä kuormitusta esim. törmäilyn tai pallon osuman vuoksi. Pihalta sisälle kuljettaessa on huomioitava, että ulko-oven edessä on asiaan kuuluvat riteliköt tms., joilla voidaan estää isompien hiekkojen, lumien yms. kulkeutuminen auloihin.

Liite 1: Kovien materiaalien konelistaus

Koneet ja laitteet

Tila Konesali	Määrä	Tarkennus
Vannesaha, iso	1	ACM Star 600
Oikohöylä	1	Martin T54 tai Casadei PF 41 ES, Tera kääntöteräkutterilla
Tasohöylä	1	Robland D 510, Tera kääntöteräkutterilla
Tarkistuspyörösaha	1	Casadei SC 30 tai MinimaxSC 2C, ei piirtoterää, teräsuoja omalla rungolla ja vähintään 60 mm purunpoistoyhteellä, terä 315 mm
Reunahiomakone	1	Holzmann KOS 2510N, Oskilloiva
Laikkahiomakone	1	Jet JDS 12, jalustalla
Hiontapöytä	2	100 mm poistokanavalla

Tila Puutyösal	Määrä	Tarkennus
Pylväsporakone	1	Arboga A 2608
Konelehtisaha	2	Pegas Excalibur16, työtasoon kiinnitettynä
Katkaisu- ja jiirisaha	1	Bosch GCM 12GDL, siirrettävä jalusta
Laserleikkuri	1	
3D- tulostin	1	Flashforge Adventure 5M Pro
Muovitaivutin	1	Formech FLB 500, käyttö työtason päällä, säilytys kaapissa
Henkilönsuojaimien puhdistuskaappi	1	Vivotech L20

Pöytäporakone	1	Luna MD20BV jalustalla
Alasin	1	75 kg
Peltileikkuri	1	Kapa 500, siirrettävissä eri pöytiin

